

Duchovné dary a ovocie Ducha Svätého

I. Náčrt

Krátka osnova

1. Boh je darcom duchovných darov – 1 Kor 12,8-10.28; Rim 12,6-8; Ef 4,12-14; 1 Pet 4,10.11
2. Účel duchovných darov – Ef 4,7.12-14; 1 Kor 12,7; 1 Pet 4,10

V poslednej lekcii sme hovorili o Duchu Svätom, kto to je, ako pôsobí a čo je jeho dielom. Duch Svätý je darom a zároveň darcom. Dáva duchovné dary. Boh si želá, aby sme boli naplnení Duchom Svätým, aby sme boli obdarovaní jeho darmi a v našom živote aby bolo zrejme ovocie Ducha Svätého.

1. Boh je darcom duchovných darov – 1 Kor 12,8-10.28; Rim 12,6-8; Ef 4,12-14; 1 Pet 4,10.11

Boh Duch Svätý dáva zo svojej milosti duchovné dary a želá si, aby sme ani v jednom z nich nemali nedostatok. (1 Kor 1,7.8; 12,1.31; 14,1)

Apoštol Pavel zdôrazňuje, že Duch Svätý obdarováva každého veriaceho nejakým duchovným darom. Niekomu dáva viac darov, inému len jeden. Nikomu však nedá všetky dary a niet ani jedného takého, kto by nedostal aspoň jeden dar. „No toto všetko spôsobuje jeden a ten istý Duch, ktorý každému udeľuje dar, ako chce.“ (1 Kor 12,7.11) Rôznym ľuďom Boh dáva rôzne dary.

Apoštol Pavel uvádza vcelku štyri zoznamy duchovných darov, alebo služobností, ktoré dáva jeden a ten istý Duch: Rim 12,6-8 (uvedených je 7 darov), 1 Kor 12,1-11 (uvedených je 9 darov), 1 Kor 12,28 (uvedených je 8 darov) a Ef 4,11 (uvedených je 5 darov). Spolu Pavel vymenováva 19 rôznych darov a služobností (niektoré sa opakujú). Sú to: apoštolstvo (apoštolovia), prorocké slovo (proroci), dar vyučovať (učitelia), evanjelizácia (evanjelisti), pastoračia (pastieri), slovo múdrosti, slovo poznania, viera, dar uzdravovať, pôsobenie mocných činov, dar pomáhať (diakonia), dar viesť, dar povzbudzovať, ochota rozdávať, dar stáť v čele (vodcovstvo), dar milosrdenstva, rozlišovanie duchov, dar hovoriť rozličnými jazykmi a dar vykladať jazyky.

Je zrejme, že v jednotlivých zoznamoch Pavel neuvádza všetky duchovné dary. Ani celkový zoznam 19 darov a služobností nie je úplný. Počet služobností a služieb, ktoré sú v živote cirkvi a zboru potrebné, je zrejme neohraničený. Ďalšie duchovné dary môžu byť napríklad: dar príhovorných modlitieb, dar vydávania svedectva o Kristovi, dar pohostinnosti, dar písania misijných listov, dar nadväzovania kontaktov, dar počúvania, dar napomínania, dar literárnej činnosti, dar remeselnej zručnosti, dar hudby a spevu, dar výtvarnej činnosti a podobne. (pozri napríklad 1 Moj 41,38-41; 2 Moj 31,1-6; 35,30-35; Sud 3,10; 5,1; 6,34) Potreby Božieho diela sú rôzne, preto aj činnosť Ducha Svätého je všestranná. Boh dáva ľuďom dary preto, aby mohli byť naplnené potreby cirkvi. (Ef 4,7-10) Ide len o to, aby sme dovolili, aby nás Duch Svätý niektorým darom obdaroval.

Dôležité sú všetky dary, aj keď nie sú rovnaké a nemajú rovnaký význam. (1 Kor 14,1-5) Duch Svätý dáva ľuďom svoje dary slobodne a podľa toho, ako chce. (1 Kor 12,11)

Keby sme chceli uvedených 19 darov a služobností nejakým spôsobom roztrie-diť, mohli by sme ich rozdeliť do troch skupín:

- (1) dary slova – dar prorockého slova, dar vyučovať, dar evanjelizácie, slovo múdrosti, slovo poznania a apoštolstvo
- (2) dary vlastnej služby – dar pomáhať, dar milosrdenstva, dar ochotne dávať
- (3) dary mocných činov – dar uzdravovať, dar hovoriť rôznymi jazykmi, pôsobenie mocných činov.

2. Účel duchovných darov – Ef 4,7.12-14; 1 Kor 12,7; 1 Pet 4,10

Účelom všetkých duchovných darov je služba. Hovoríme o službe slovom, o službe vlastnou službou, o službe mocnými činmi. Všetky duchovné dary a služobnosti majú slúžiť na vzájomný úžitok (1 Kor 12,7; 1 Pet 4,10), na získavanie ľudí pre Krista a na rast zborov a cirkvi. (1 Kor 14,12) Apoštol Pavel zhrnuje toto ich poslanie takto: „Aby pripravovali svätých na dielo služby, na budovanie Kristovho tela, až kým všetci

nedospejeme k jednote viery a poznania Božieho Syna, v dokonalého človeka, ktorého mierou dospelosti je plnosť Krista.“ (Ef 4,12.13)

Duch nezištnej služby je to najdôležitejšie, čo môžeme mať. Kľúčovou otázkou nie je, koľko darov som dostal, ale čím a ako môžem slúžiť a z akých pohnútok to všetko robím. Boh nechce, aby sme v jeho pláne záchranu stáli ako diváci a prizerali sa. Chce, aby sme sa mocou Ducha nechali strhnúť do roly hráčov a priamych účastníkov na poli života a zachraňovali druhých pre Božie kráľovstvo. Sme správcami Božej rozličnej milosti. (1 Pet 4,10.11; Rim 12,6) Dary, ktoré nám boli zverené, majú slúžiť na Božiu slávu (1 Pet 4,11; Mat 5,16), preto ich máme verne spravovať. (1 Kor 4,1.2)

Škoda, že niektorí veriaci si zo zoznamu 19 darov vybrali len dva alebo tri dary mocných činov a na ne sa sústredili. Ide predovšetkým o dar uzdravovania, dar hovorenia cudzími jazykmi a dar prorokovania. Niektorí dokonca hodnotia pravosť kresťana podľa toho, či hovorí cudzími jazykmi alebo uzdravuje. Ak nie, jeho duchovná skúsenosť je na základe tohto „nedostatku“ spochybňovaná. Apoštol Pavel však jasne hovorí, že nikto nemá všetky dary. (1 Kor 12,28.29) Rôzni ľudia majú rôzne duchovné dary. Ani dar jazykov alebo dar uzdravovania nemá každý Kristov nasledovník. Tieto duchovné dary nemôžeme považovať za nevyhnutnú výzbroj každého kresťana.

3. Ovocie Ducha Svätého – Gal 5,22.23; Ján 15,1-5

Ak žijeme vierou v Pána Ježiša, v našom živote sa zákonite objaví ovocie Ducha Svätého. Chýbať nebude ani jedno. Ovocím spoločenstva s Bohom, ovocím Ducha Svätého je láska, radosť, pokoj, trpezlivosť, láskavosť, dobrota, vernosť, tichosť a sebaovládanie. Nič nepríťahuje veriacich a neveriacich k Bohu viac než to, keď v živote vidia lásku, radosť, pokoj, zmysel a poriadok. Život, ktorý odzrkadľuje tieto vlastnosti, je mocným svedectvom o Bohu a zmysluplnosti kresťanskej viery. Ovocie Ducha je v živote kresťana nevyhnutné. Nie je to však jeho zásluha. Ovocie Ducha nie je výsledkom kresťanovho výkonu alebo príčinou jeho spasenia. Je to dôsledok živého priateľstva s Bohom. Našou úlohou preto nie je sústrediť sa na prinášanie ovocia, ale na budovanie čistého a úzkeho vzťahu s Bohom. Ako strom nemôže prinášať plody sám od seba, pretože jeho ovocie závisí od toho, aký je to strom, podobne je to aj v živote kresťana.

Ovocie Ducha nie je výsledkom nášho snaženia, ale dôsledkom toho, kým sme sa stali v Kristovi – sme novým stvorením, Božím dieťaťom, jeho synom a dcérou.

Opakom ovocia Ducha je ovocie tela. Tento výsledok nesprávneho životného nasmerovania Pavel opisuje v Gal 5,19-21. Je to „smilstvo, nečistota, chlipnosť, modloslužba, čarodejníctvo, nepriateľstvá, svár, žiarlivosť, hnevy, zvady, rozbroje, roztržky, závidia, opilnosť, hýrenie a im podobné“.

Charakterizujeme stručne jednotlivé plody Ducha Svätého, ktoré sa nutne objavujú v živote človeka, ktorý uverí v Krista a dovolí mu, aby ho menil a viedol.

LÁSKA. Ide o lásku, ktorá nám od prirodzenosti nie je vlastná. Je nesebecká, nezištná a miluje bez podmienok. Je založená na sebaobetovaní.

RADOSŤ. Ide o radosť z poznania Boha a Pána Ježiša, z odpustenia hriechov, z plánu spasenia, z poznania pravdy, z nájdenia zmyslu života, zo spoločenstva nových bratov a sestier, zo služby druhým.

POKOJ. Je to pokoj v srdci, vnútorná vyrovnanosť a harmonický život. Je to Boží pokoj, ktorý naplňuje človeka, aby bol spokojný a dôveroval Bohu za všetkých okolností. Je to pohoda a súlad s Bohom aj ľuďmi.

TRPEZLIVOSŤ. Trpezlivý človek zostáva aj uprostred zhonu a nervozity vyrovnaný, pokojný a vytrvalý. Má pred sebou cieľ a ide za ním napriek všetkým prekážkam. Neznamena to len potlačiť zlosť. Trpezlivý človek je vždy ochotný odpustiť a čakať na zmenu u druhého človeka. Nechce všetko hneď.

LÁSKAVOSŤ. Láskavosťou nazývame prejavy skutočnej lásky v srdci. Láskavý človek sa k iným správa tak, ako sa Boh správa k nemu – zľutováva sa a je veľkorysý. Zaobchádza s inými jemne a s úctou.

DOBROTA. Životná orientácia na dobro, ktorá sa prejaví v postoji k druhým. Je to vlastnosť, ktorá odráža Božiu dobrotu k nám. Je to kladný vzťah k druhým, keď im prajeme dobro napriek tomu, že nám ublížili.

VERNOSŤ. Ide o vernosť Bohu, sebe a druhým, vernosť tomu, čo sme poznali a Božiemu zákonu. Človek má čestný postoj k životu, rešpektuje a ctí určité hodnoty. Je spoľahlivý a dôveryhodný.

TICHOSŤ. Tichý neznamena zakríknutý. Tichý človek nemusí byť za všetkých okolností ticho. Naopak, dokáže sa postaviť tvárou v tvár problémom a riešiť me-dziľudské konflikty. Robí to však v pokore a s úctou k druhým ľuďom.

Berie ohľad na svojich blížnych a nechce im ublížiť. Byť tichý znamená byť ohľaduplný, pokorný a mierny.

SEBAOVLÁDANIE. Človek vyznačujúci sa týmto ovocím sa nielen nedá vy-provokovať, ale vie žiť vyrovnaným

životom – bez nenávisti, zloby a závidia. Dokáže ovládať svoje vášne a túžby. Jeho sebaovládanie sa prejavuje aj v jedle a pití. Vie, čo je zdravé (to užíva striedmo), a čo je škodlivé (tomu sa vyhýba). Nerozčuľuje sa. Vnútorne je vychovaný a disciplinovaný. Má nad sebou moc, ovláda sa. Je čestný v myšlienkach a činoch.

Naša užitočnosť pre Pána v oblasti duchovných darov závisí od nášho vzťahu k darcovi. Podobne to bolo aj s obdarovanými mužmi v podobenstve o hrivnách (talentoch). (Mat 25,14-30) Ten, ktorý dostal jednu hrivnu, považoval darcu za prísneho pána. (v. 24) Preto aj jeho služba neprinesla nijaký úžitok. Ďalší dvaja obdarovaní mysleli na láskavého pána, ktorý im tak dôveruje, že im zveril veľkú zodpovednosť. V ich očiach to bol štedrý darca, ktorého mali radi. Z vďačnosti preňho pracovali a rozmnožili to, čo dostali. (v. 20-23) Ich pohnútkou k službe bola láska. To je jediná hodnota, ktorá robí našu službu radostnou a Bohu prijateľnou. Prvým ovocím Ducha je tiež láska. Ovocie Ducha je viac ako duchovné dary. (1 Kor 13,1-3)

II. Výkladové poznámky

1. Znakom pravovernosti kresťana nie je schopnosť robiť zázraky, uzdravovať, prorokovať alebo hovoriť jazykmi, ale život plný lásky a poslušnosti zjavenej Božej vôli. Rýdzosť učeníctva nezistíme podľa výkonu alebo duchovných darov, ale podľa ovocia Ducha, podľa lásky a poslušnosti. Bez poslušnosti sa nedá hovoriť o nasledovaní. Ježiš Kristus v reči na vrchu pripomína, že to, či to človek s nasledovaním myslí naozaj vážne, nezistíme podľa uzdravovania, prorokovania, hovorenia jazykmi a podobne, ale podľa poslušnosti jeho vôle a jeho zákona. Hovorí: „Nie každý, kto mi hovorí: Pane, Pane! Vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, čo plní vôľu môjho Otca, ktorý je v nebesiach. Mnohí mi povedia v ten deň: Pane, Pane, či sme v tvojom mene neprorokovali? Nevyháňali sme v tvojom mene démonov? Nerobili sme v tvojom mene mnoho mocných činov? Vtedy im vyhlásim: Nikdy som vás nepoznal. Odíďte odo mňa, páchatelia neprávosti!“ (Mat 7,21-23) Znamením pravého učeníctva je nezištná láska, ktorá sa prejaví konkrétnymi činmi služby a zodpovednej poslušnosti. (Mat 12,50; Gal 5,6; Ján 13,34.35; 14,15) Takýto život sa vyznačuje ovocím Ducha. Duchovné dary môžu správne pôsobiť len tam, kde existuje nesebecká láska. (1 Kor 13,1-3) Len tam, kde ľudia dokážu spontánne roz-právať a svedčiť o pretvárajúcej Božej láske, môžeme hovoriť o živých kresťanoch a o živom zbore. Obdarovaný kresťan je svedkom vo svete. Ak nie je svedkom, nie je kresťanom.

2. Duch Svätý posväcuje naše prirodzené schopnosti, nadväzuje na ne a zmocňuje nás, aby sme nimi mohli slúžiť ešte účinnejšie. Dostávajú tým nový význam. Okrem toho nás Duch Svätý môže obdarovať aj ďalšími duchovnými darmi, to znamená nadprirodzenými darmi Ducha, ktoré sme pred svojím znovuzrozením nemali. V podstate môžeme povedať, že pred krstom sme ich nemali.

3. Pri krste sa na človeka vkladajú ruky. Zmyslom tohto znamenia je uistiť ho, že prijíma dar Ducha Svätého a s ním aj určitý duchovný dar, alebo aj viac darov. (Sk 19,5.6; 2 Tim 1,6) Pokrstený človek môže byť neskôr obdarovaný ďalšími duchovnými darmi alebo poverený novými úlohami. (1 Tim 4,14; Sk 13,1-4)

4. Ak hovoríme o dare jazykov v Novej zmluve, musíme si uvedomiť niekoľko skutočností. Predpoveď o hovorení novými jazykmi je zaznamenaná v Mar 16,17.18. Čítame, že sa naplnila na štyroch miestach – v Jeruzaleme, Cézarei, Efeze a v Korinte. V Jeruzaleme, Cézarei a Efeze šlo o hovorenie cudzími jazykmi, ktorým poslucháči rozumeli. Malo to byť evanjelizačný zámer, alebo bolo znamením, že Boh prijíma za svoje deti aj pohanov. (pozri Sk 2,8.11; 11,15.17; 19,6 – Možný tiež preklad: „Keď na nich Pavel položil ruky, zostúpil na nich Duch Svätý, a hovorili jazykmi aby /a tak, alebo: to je/ prorokovali. Ide o tzv. vysvetľujúcu, explikatívnu spojku „a“. V Korinte rieši Pavel celý problém hovorenia jazykmi pastoračne, pretože sa tam prelínajú prvky pravého daru jazykov s extatickými prejavmi. Aj po preštudovaní 1 Kor 14 zostáva v platnosti zásada, že len ten dar hovorenia jazykmi je pravý, ktorého zámerom je zrozumiteľné zvestovanie evanjelia poslucháčom. (1 Kor 14,6.9.19)

5. Skutočne uzdravuje len Boh. Satan dokáže uzdravenie len napodobniť. Písmo nás upozorňuje, že v poslednej dobe sa budú konať mnohé divy a zázraky, ktoré však nebudú prejavom Božieho Ducha. Bude ich konať nepriateľ spasenia, satan. (Mat 24,24; 2 Tes 2,9.10; Zj 13,13; Mat 7,22.23) Preto musíme dnes klásť väčší dôraz na zdravý štýl života a prevenciu, než na zázračné uzdravenia. Tie síce Boh môže robiť a aj ich robí, ale satan a jeho nástroje ich vo veľkej miere napodobňujú. Tým sa toto dielo znehodnocuje a znevažuje, kvôli čomu je v dnešnej dobe len výnimočne použiteľné. Našou úlohou v zdravotnej oblasti je preto propagovať a prakticky re-alizovať zásady zdravého kresťanského životného štýlu.

Mnohým ľuďom môže Boh z dlhodobého hľadiska lepšie pomôcť tým, že budeme zakladať a viesť preventívne centrá. Ján Krstiteľ počas svojho života nikoho neuzdravil a Ježiš ho napriek tomu označil za „najväčšieho z prorokov“. (Mat 11,11) Apoštol Pavel, ktorý uzdravoval chorých, sám nebol v určitej dobe uzdravený. Zostal mu „osteň v tele“. (2 Kor 12,7-10) Podobne aj jeho blízky spolupracovník Timotej mal žalúdočné problémy, z ktorých nebol uzdravený. (1 Tim 5,23)

Pri čítaní knihy Skutkov je nám zrejmé, že v začiatkoch prvokresťanskej cirkvi sa zázraky uzdravovania vyskytovali v mimoriadnom počte. Neskôr, keď apoštol Pavel cestoval po rôznych miestach a zvestoval evanjelium, k takýmto zázračným prejavom už nedochádzalo tak často.

6. „Tvoja viera ťa uzdravila.“ Tento Ježišov výrok nemôžeme chápať tak, že je to viera, ktorá uzdravuje. Zdravie totiž dáva len Boh. Naším Spasiteľom nie je viera, ale Kristus. Vierou si však toto Božie uzdravujúce dielo privlastňujeme. Bez viery sa nedá byť zdravým ani duchovne, ani telesne.

III. Praktické dôsledky

1. Duchovné dary sú dané na službu druhým, nie pre slávu človeka, jeho pýchu, sebarealizáciu alebo presadzovanie jeho sebeckých záujmov.

2. Rôzni ľudia majú rôzne dary. Preto sa potrebujeme a máme darmi navzájom dopĺňať a obohacovať. Nikto nemá všetky dary a každý má aspoň jeden duchovný dar. To znamená, že sme stvorení pre život v spoločenstve. Máme sa vzájomne obo-hacovať a spolupracovať.

3. Ovocie Ducha Svätého slúži na to, aby bolo vidno funkčnosť a praktickosť kresťanstva. O hodnote kresťanstva nepresvedčíme ľudí rečami, ale úprimným záujmom o človeka, súcitom a činmi lásky.